

„ŻOŁNIERZE” BRYLLA

Teatr Ziemi Mazowieckiej za-
inscenizował utwór Ernesta Brylla
„Żołnierze”, napisany kiedyś
dla telewizji i zapoczątkowujący
twórczość dramaturgiczną świet-
nego poety. Utwór ten powstał
na kanwie autentycznych zapis-
ków pamiętnikarskich żołnierzy
33 Nyskiego Pułku Piechoty, sformo-
wanego z werbunku w koń-
cowym etapie wojny i wsławio-
nego walkami nad Odrą i Nysą.
Brylla zafrapowały w tych wspo-
mnieniach nie fakty i nie wyda-
rzenia wojenne, wyznaczające
szlak żołnierskiego trudu i poświę-
cenia, tylko zgola co innego,
czego nie znajdzie się w żadnej
dokumentacji. To mianowicie, że
na owe bohaterskie poświęce-
nie zdobywali się żołnierze, któ-

rzy w gruncie rzeczy wcale żoł-
nierzami nie byli. W komenta-
rzu odautorskim czytamy: „Są
to obywatele, którzy muszą bro-
nić swojego przed wrogiem. Lu-
dzie, którzy w najbardziej cięż-
kich momentach wojny nie po-
trafią zerwać swojego związku
uczuciowego z ziemią, rodziną, z
tym wszystkim, co rozwijać się
będzie dopiero w czasach poko-
ju”. Bryll, który jak nikt inny
ze współczesnych pisarzy żyje
pamięcią historyczną, porusza
dziś tę samą strunę, w którą
przed przeszło stu laty uderzał
poeta-żołnierz Mieczysław Ro-
manowski:

*I kiedyż uczynim swobodni
oracze
Lemiesze z pałaszy
skrwawionych?*

Znamy to, znamy z naszej li-
teratury — ten sen o szpadzie
i sen o chlebie.

Ze szlachetnej intencji i oby-
watelskiej troski Brylla zrodzi-
ła się rzewna ballada, błyskają-
ca tu i ówdzie strofami dużej
piękności, jako całość jednak
niezdolna do samodzielnego ży-
wota teatralnego. Jest to jakby
etiuda do „Rzeczy listopadowej”
i do „Kurdesza” i tam dopiero
znajdą artystyczne rozwinięcie
sprawy i myśli tu ledwie na-
pomknięte.

Spektakl reżyserowała Olga
Koszutska, kładąc główny nacisk
na ożywienie ruchu scenicznego,
co w skutkach okazało się zabie-
giem niefortunnym. Bardzo ład-
ną muzykę skomponował Edward
Pałasz, zaś za staranne przygo-
towanie wokalne wykonawców
słowa uznania dla Romany Kre-
bsówny i Czesława Ziembickie-
go.

HALINA PRZEWOSKA